NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
L. A. GEELHOED
prednesené 29. júna 2006 [1]

I — Úvod

1. Táto vec sa týka návrhu na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom Tribunal Supremo (Španielsko) kladie v rámci preskúmania zlučiteľnosti registra informácií o úveroch, ktorý je za poplatok prístupný finančným a úverovým inštitúciám v Španielsku s článkom 81 ES, dve otázky týkajúce sa výkladu tohto článku.

2. Predmetom týchto otázok je v podstate zistiť, či takýto register spadá do pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES a prípadne, či ho môžu povoliť orgány členského štátu podľa odseku 3 tohto článku, a v ktorom prípade sa kladie dôraz na jeho druhú podmienku (primeraný podiel na výhodách vyhradený pre spotrebiteľov).

3. Tieto otázky boli položené v rámci kasačného opravného prostriedku, ktorý podala spoločnosť ASNEF-EQUIFAX, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL (ďalej len „ASNEF-EQUIFAX“) proti rozsudku z 28. novembra 2001 Audienca Nacional, ktorý sa týka zrušenia povolenia vydaného takémuto registru podľa španielskeho práva.

II — Právny rámec

A — *Právna úprava Spoločenstva*

4. Nariadenie (ES) č. 1/2003 [2] má podľa svojho odôvodnenia č. 4 za cieľ priznať orgánom hospodárskej súťaže a súdom členských štátov právomoc uplatňovať nielen článok 81 ods. 1 ES a článok 82 ES, ktoré

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Nariadenie Rady zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

sú priamo uplatniteľné na základe judikatúry Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ale aj článok 81 ods. 3 ES.

5. Článok 3 ods. 1 a 2 tohto nariadenia uvádza:

„1. Ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov alebo vnútroštátne súdy uplatňujú vnútroštátne súťažné právo na dohody, rozhodnutia združení podnikov alebo zosúladené postupy v zmysle článku 81 ods. 1 Zmluvy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi v zmysle uvedeného ustanovenia, uplatnia aj článok 81 Zmluvy na také dohody, rozhodnutia alebo zosúladené postupy. ...

2. Uplatňovanie vnútroštátneho súťažného práva nemôže viesť k zákazu dohôd, rozhodnutí združení podnikov alebo zosúladených postupov, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, ale ktoré neobmedzujú hospodársku súťaž v zmysle článku 81 ods. 1 Zmluvy alebo spĺňajú podmienky článku 81 ods. 3 Zmluvy alebo ktoré sú predmetom nariadenia o uplatňovaní článku 81 ods. 3 Zmluvy. Členským štátom sa týmto nariadením nezabraňuje prijímať a uplatňovať prísnejšie vnútroštátne právne predpisy na ich území, ktoré zakazujú alebo trestajú jednostranné konanie podnikov."

B — *Vnútroštátne právo*

6. Španielske právo hospodárskej súťaže je upravené najmä v ley č. 16/1989 de Defensa de la Competencia zo 17. júla 1989 (zákon o ochrane hospodárskej súťaže, ďalej len „LDC"). Znenie článkov 1 a 3 LDC je v podstate takmer rovnaké so znením článku 81 ods. 1 a 3 ES.

7. Podľa článku 4 ods. 1 LDC Tribunal de Defensa de la Competencia (súd hospodárskej súťaže) môže schváliť dohody, rozhodnutia, odporúčania a postupy podľa článku 1 za predpokladov a podmienok stanovených v článku 3.

III — Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

8. Vnútroštátny súd takto opísal súvislosti sporu vo veci samej.

9. ASNEF-EQUIFAX, ktorej spoločníkom je Asociación Nacional de Entidades Financieras (národné združenie finančných inštitúcií), predložila 21. mája 1998 podľa článku 4 LDC žiadosť o povolenie registra informácií o úveroch s tým, že zabezpečí aj jeho správu (ďalej len „navrhovaný register").

10. Tento navrhovaný register „má za cieľ poskytovanie informácií o solventnosti a úveroch pomocou automatického spracovania údajov o rizikách pre inštitúcie v oblasti pôžičiek a úverov". Informácie prevzaté do navrhovaného registra majú podobný obsah ako ten, ktorý predpokladá obežník č. 3/1995, ktorý upravuje Central de Información de Riesgos (centrálny register informácií o rizikách) spravovaný Centrálnou bankou Španielska, ktorý je už prístupný finančným orgánom v Španielsku. Predmetné informácie sa týkajú totožnosti a hospodárskej činnosti dlžníkov, ako aj zvláštnych situácií ako konkurz alebo platobná neschopnosť.

11. Tribunal de Defensa de la Competencia schválil 3. novembra 1999 v rozpore so záporným stanoviskom Servicio de Defensa de la Competencia (správny orgán poverený ochranou hospodárskej súťaže spadajúci pod ministerstvo hospodárskych vecí a financií) navrhovaný register na dobu piatich rokov, a to pod týmito výslovnými podmienkami: že bude prístupný všetkým finančným inštitúciám bez diskriminácie za zodpovedajúci poplatok a že nebude rozširovať informácie o veriteľoch, ktoré obsahuje.

12. Audiencia Nacional vyhovela rozsudkom z 28. novembra 2001 žalobe o neplatnosť, ktorú podalo Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (združenie užívateľov bankových služieb, ďalej len „AUSBANC") proti rozhodnutiu Tribunal de Defensa de la Competencia. Audiencia Nacional sa domnievala, že navrhovaný register tým, že obmedzuje voľnú hospodársku súťaž, spadá pod zákaz stanovený v článku 1 LDC a že nemôže byť schválený podľa ustanovení článku 3 LDC, pretože neboli splnené nevyhnutné podmienky na ich použitie. Tento súd odkazoval nielen na španielske právo, ale tiež na právo Spoločenstva, a osobitne na rozsudok John Deere [3].

13. Keďže ASNEF-EQUIFAX nesúhlasila s týmto rozhodnutím, podala proti nemu kasačný opravný prostriedok na Tribunal Supremo.

3 — Z 28. mája 1998, John Deere/Komisia, C-7/95 P, Zb. s. I-3111. Audiencia National odkazoval najmä na body 5, 10, 88 a 123 tohto rozsudku.

14. Keďže sa Tribunal Supremo domnieval, že zo sporu vyplývajú otázky výkladu práva Spoločenstva, požiadal Súdny dvor, aby rozhodol o týchto otázkach:

„A) Umožňuje výklad článku 81 ods. 1 ES pokladať dohody medzi finančnými inštitúciami o výmene informácií o solventnosti a platobnej neschopnosti ich klientov za zlučiteľné so spoločným trhom, ak ovplyvňujú finančnú politiku Únie a spoločný úverový trh a majú za následok obmedzenie hospodárskej súťaže v sektore finančných a úverových inštitúcií?

B) Umožňuje výklad článku 81 ods. 3 ES členskému štátu, aby prostredníctvom orgánov na ochranu hospodárskej súťaže schválil dohody o výmene informácií medzi finančnými inštitúciami prostredníctvom vytvorenia registra informácií o úveroch klientov, ak má jeho zavedenie výhody pre spotrebiteľov a užívateľov finančných služieb?“

15. Písomné pripomienky predložili ASNEF-EQUIFAX, AUSBANC, poľská vláda, ako aj Komisia. Pojednávanie sa konalo 26. apríla 2006.

IV — Posúdenie

A — *O prípustnosti*

16. Boli položené dva typy otázok týkajúcich sa prípustnosti:

— ide o uplatnenie vnútroštátneho práva (otázka, ktorú uviedla Komisia),

— nemá vplyv na obchod medzi členskými štátmi (otázka, ktorú uviedol AUSBANC).

17. Komisia tvrdí, že rozhodnutie, ktoré vydal Tribunal de Defensa de la Competencia, nie je založené na článku 81 ES, ale na obdobných ustanoveniach španielskeho práva (články 1 a 3 LDC), čo vyvoláva otázku o prípustnosti tohto návrhu. V tejto súvislosti Komisia pripomenula, že tento návrh je

položený v rámci kasačného konania, a má pochybnosť, či Tribunal Supremo môže uplatniť ustanovenia, ktoré vo svojich rozhodnutiach neuplatnili súdy nižšieho stupňa (ani Tribunal de Defensa de la Competencia, ani Audiencia Nacional).

18. Komisia poznamenáva, že hoci vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania tvrdí, že článok 81 ES je v tejto veci uplatniteľný, nevysvetľuje prečo. Konkrétnejšie Komisia uvádza, že:

— buď vnútroštátne právo vyžaduje podobný výklad (ako vo veci Leur-Bloem [4]); Komisia usudzuje, že v prejednávanom prípade nejde o takúto situáciu,

— buď článok 81 ES nehrá žiadnu oprávnenú úlohu vo veci a podaný výklad by teda nebol pre vnútroštátny súd relevantný (ako vo veci Kleinwort Benson [5]); v tomto prípade by Súdny dvor nemal právomoc rozhodnúť o prejudiciálnych otázkach,

— alebo hoci sa článok 81 priamo neuplatňuje na túto vec, mohol by byť výklad potrebný na účely dodržiavania prednosti práva Spoločenstva nad vnútroštátnym právom.

19. Pokiaľ ide o túto poslednú možnosť, Komisia zdôrazňuje, že treba rozhodnúť o zákonnosti rozhodnutia, ktoré bolo prijaté v roku 2001, to znamená v čase, keď povinnosť vyplývajúca z nariadenia č. 1/2003 ešte nebola účinná.

20. Vzhľadom na ustálenú judikatúru v tejto oblasti zastávam názor, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa má považovať za prípustný. Podľa tejto judikatúry je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť, pretože sa položené otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, a môže odmietnuť to urobiť iba vtedy, ak neexistuje žiadna súvislosť medzi požadovaným výkladom a existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém, alebo ak nedisponuje skutkovými a právnymi okolnosťami, ktoré sú potrebné na zodpovedanie. [6]

4 — Rozsudok z 17. júla 1997, C-28/95, Zb. s. I-4161.

5 — Rozsudok z 28. marca 1995, C-346/93, Zb. s. I-615.

6 — Pozri rozsudok z 10. januára 2006, IATA, C-344/04, Zb. s. I-403, bod 24 a citovaná judikatúra. Pozri tiež rozsudok z 26. novembra 1998, Bronner, C-7/97, Zb. s. I-7791, bod 16 a citovaná judikatúra.

21. Je jasné, že tieto dôvody na vyhlásenie neprípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania o výklade nie sú v tejto veci dané.

22. Po prvé, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Tribunal Supremo zastáva názor, že „rozsudok, ktorý vyhlásil [Audiencia Nacional], vychádza zo zásad stanovených v článkoch 1 a 3 LDC, ako aj z ustanovení starého článku 85 Zmluvy o Európskom hospodárskom spoločenstve v jeho výklade, ktorý dala judikatúra Súdneho dvora...“

23. Navyše, Tribunal Supremo vyhlásil, že účelom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý vyjadruje povinnosť spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a súdmi Spoločenstva, je vyhnúť sa odporujúcim si alebo nejednotným výkladom.

24. Hoci je teda sporné, či Audiencia Nacional vychádzala vo svojom rozhodnutí z článku 81 ES (odkazom na judikatúru Spoločenstva len na účely výkladu ustanovení LDC, ktoré majú podobný obsah), je návrh prípustný.

25. Po druhé, pokiaľ ide o úlohu súdu rozhodujúceho o kasačnom opravnom prostriedku, ako som už uviedol vo svojich návrhoch vo veci Manfredi [7], Súdnemu dvoru neprináleží, aby rozhodoval o otázke, či a v akom rozsahu vnútroštátny súd prekročil rozsah návrhu na začatie konania, ako to, zdá sa, tvrdí Komisia.

26. Pokiaľ ide o nariadenie č. 1/2003 (otázka jeho uplatnenia v čase), je jasné, že existujú rozdiely alebo skôr odchýlky medzi právnou situáciu pred a po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

27. Prvý rozdiel je ten, že vnútroštátne orgány a súdy majú od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia právomoc uplatňovať článok 81 ES v celom jeho rozsahu.

28. Druhý rozdiel, ktorý treba v tomto kontexte uviesť, je, že možnosť uplatňovať právo Spoločenstva sa zmenilo na povinnosť (ak je splnené kritérium ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi). Keďže podmienky uplatniteľnosti článkov 81 ES a 82 ES sú splnené, vnútroštátne orgány a súdy majú povinnosť uplatňovať tieto ustanovenia na spory, o ktorých rozhodujú. Pred nadobudnutím účinnosti tohto naria-

7 — Z 26. januára 2006, Manfredi a i., C-295/04 až C-298/04, Zb. s. I-6619, bod 25.

denia sa mal možný konflikt, v prípade súbežného uplatňovania práva Spoločenstva a vnútroštátneho práva, vyriešiť na základe zásady prednosti práva Spoločenstva. [8] Nariadenie č. 1/2003 v súčasnosti obsahuje jasnejšie pravidlo konvergencie. Článok 3 ods. 2 stanovuje, že ak článok 81 ES nezakazuje dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy, nemožno ich zakázať na základe práva hospodárskej súťaže členských štátov.

B — *O veci samej*

Prvá prejudiciálna otázka

29. Je pravda, že v čase, keď Tribunal de Defensa de la Competencia a Audiencia Nacional prijali svoje rozhodnutia, sa nariadenie č. 1/2003 neuplatňovalo. Súčasnú situáciu však táto norma upravuje: totiž rozhodnutie, ktoré sa prijme, bude mať vplyv na činnosť navrhovaného registra buď preto, že došlo k zavedeniu tohto registra (v tomto prípade je užitočné vedieť, či je alebo nie je v rozpore s článkom 81 ES), alebo preto, že sa jeho zavedenie oneskorilo až do prijatia rozhodnutia (ak nie je v rozpore s článkom 81 ES, možno ho teda zaviesť). [9]

31. Prvá otázka sa týka toho, či systém výmeny informácií medzi úverovými inštitúciami predstavuje alebo nepredstavuje porušenie článku 81 ods. 1 ES.

32. Podmienky uplatniteľnosti článku 81 ES sú 1. ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi a 2. obmedzenie hospodárskej súťaže.

30. Nakoniec, tvrdenia AUSBANC, podľa ktorých navrhovaný register nemá citeľný vplyv na obchod medzi členskými štátmi, sa týkajú uplatniteľnosti toho istého článku

33. Pokiaľ ide o ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi, je pravda, ako to poznamenala Komisia, že návrh na začatie pre-

8 — Pozri rozsudok z 13. februára 1969, Wilhelm, 14/68, Zb. s. 1.

9 — Nevie sa, či register už je alebo nie je v prevádzke.

10 — Pozri rozsudok Bronner, už citovaný v poznámke pod čiarou 6, bod 21.

judiciálneho konania podrobne nevysvetľuje, v čom by navrhovaný register mohol ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Podľa môjho názoru je jasné, že vnútroštátny súd implicitne zastáva názor, že táto podmienka je splnená, a to nielen preto, že svoje otázky zameriava na druhú podmienku, ale tiež preto, že to potvrdzuje aj formulácia položených otázok. Keďže a) zjavným zámerom navrhovaného registru je, aby sa uplatňoval na celom španielskom území a že b) finančné odvetvie čoraz viac pôsobí na cezhraničnej úrovni, zdá sa mi, že táto podmienka je skutočne splnená. V každom prípade je na vnútroštátnom súde, aby rozhodol, či tomu tak skutočne je.

34. V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že je postačujúce preukázať, že kartel môže ovplyvniť obchod medzi štátmi. [11] Z judikatúry tiež vyplýva, že podmienka ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi je splnená, ak na základe všetkých objektívnych právnych a skutkových okolností možno s dostatočnou pravdepodobnosťou predpokladať, že kartel môže mať priamy či nepriamy, súčasný či potenciálny vplyv na obchod medzi členskými štátmi. [12] Návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje presné údaje o miestnom a osobnom rozsahu údajnej kartelovej dohody. Možno však predpokladať, že účasť v tomto navrhovanom registri je otvorená všetkým úverovým inštitúciám pôsobiacim na španielskom trhu bez ohľadu na miesto ich sídla. [13] V každom prípade z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že samotná okolnosť, že dohoda medzi podnikmi sa výlučne týka subjektov nachádzajúcich sa v jednom členskom štáte, neznamená, že by nemohla ovplyvniť obchod vnútri Spoločenstva. [14] Navyše Súdny dvor opakovane upozornil, že kartel s pôsobnosťou na celom území jedného členského štátu má vo svojej podstate za následok upevnenie rozdelenia trhu na vnútroštátnej úrovni, čím bráni vzájomnej hospodárskej preniknuteľnosti trhov sledovanej Zmluvou. [15]

35. Pokiaľ ide o druhú „podmienku", aby dohoda alebo zosúladený postup boli v rozpore s článkom 81 ods. 1 ES, je potrebné, aby „mali za cieľ alebo následok vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu". V prvom rade je teda potrebné overiť, či dohoda alebo zosúladený postup majú protisúťažný cieľ. Ak to tak je, zákaz podľa článku 81 ods. 1 ES sa uplatní bez ohľadu na akékoľvek ich účinky. Ak cieľom nie je obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže, je potrebné vykonať analýzu dohody alebo zosúladeného postupu smerujúcu k zisteniu, či z nich vyplýva alebo nevyplýva takýto následok. [16]

11 — Pozri rozsudok z 1. februára 1978, Miller/Komisia, 19/77, Zb. s. 131, bod 15.

12 — Pozri najmä rozsudky z 9. júla 1969, Völk, 5/69, Zb. s. 296, bod 5; z 10. júla 1980, Lancôme a Cosparfrance, 99/79, Zb. s. 2511, bod 23, a z 11. júla 1985, Remia a i./Komisia, 42/84, Zb. s. 2545, bod 22.

13 — Počas pojednávania to potvrdil zástupca ASNEF-EQUIFAX.

14 — Rozsudok z 11. júla 1989, Belasco/Komisia, 246/86, Zb. s. 2117.

15 — Rozsudok z 19. februára 2002, Wouters, C-309/99, Zb. s. I-1577, bod 95 a citovaná judikatúra.

16 — Na ilustráciu pozri rozsudky z 30. júna 1966, Société technique minière, 56/65, Zb. s. 337; z 27. januára 1987, Verband der Sachversicherer/Komisia, 45/85, Zb. s. 405, bod 39, a z 28. februára 1991, Delimitis, C-234/89, Zb. s. I-935, bod 13.

36. Podľa ustálenej judikatúry je na posúdenie toho, či možno dohodu považovať za zakázanú z dôvodu zmien fungovania hospodárskej súťaže, ktoré sú jej dôsledkom, potrebné preskúmať hospodársku súťaž v medziach, v akých by skutočne fungovala, aby by neexistovala sporná dohoda. Takéto posúdenie vyžaduje zohľadnenie tak skutočných, ako aj potenciálnych následkov dohody na hospodársku súťaž. [17] Okrem toho nemožno súlad dohody s pravidlami hospodárskej súťaže posudzovať abstraktne. Toto posúdenie sa musí vykonať v hospodárskom a právnom kontexte veci, zohľadňujúc povahu výrobku alebo služby, ako aj štruktúru a skutočné podmienky fungovania trhu. [18] Na dohodu sa však nevzťahuje zákaz podľa článku 81 ES, ak sa dotýka obchodu iba bezvýznamným spôsobom. [19]

37. Navyše je dôležité zdôrazniť, že základná zásada, na ktorej je založený článok 81 ods. 1 ES, je nezávislosť subjektov v ich správaní na trhu. [20]

38. Pokiaľ ide konkrétnejšie o výmenu informácií, považujem za vhodné upresniť, že k takejto výmene môže dôjsť v kontexte dohody, rozhodnutia združenia podnikov alebo zosúladeného postupu. Výmena informácií môže mať vedľajšiu povahu alebo predstavovať sledovaný cieľ. V prípade kartelovej dohody týkajúcej sa napríklad cien, kartelu, pre ktorý má výmena informácií vedľajšiu povahu, vyplýva obmedzenie autonómie z tejto dohody o cene. Je tiež možné, že účinkom samotnej výmeny informácií je zmena hospodárskej súťaže.

39. Dohody o výmene informácií však nie sú zakázané automaticky, ale iba za určitých okolností.

40. Rozširovanie a výmena informácií medzi konkurentmi a vytvorenie transparentného trhu môžu byť neutrálne alebo dokonca pozitívne pre konkurencieschopnosť na trhu. Je všeobecne známe, že združenia podnikov pravidelne zhromažďujú informácie o cenách, výnosoch, schopnosti a investíciách na ich distribúciu medzi svojimi členmi, ktorí ich môžu použiť na vypracovanie svojej vlastnej stratégie. Ako uviedla judikatúra, „transparentnosť medzi hospodárskymi subjektmi na skutočne konkurenčnom trhu, je prospešná pre zosilnenie hospodárskej súťaže medzi ponúkajúcimi...“. [21]

17 — Pozri rozsudky Société technique minière, už citovaný, a Delimitis, už citovaný.

18 — Rozsudky z 12. decembra 1995, Oude Luttikhuis a i., C-399/93, Zb. s. I-4515, bod 10, a z 15. decembra 1994, DLG, C-250/92, Zb. s. I-5641, bod 31.

19 — Rozsudok z 9. júla 1969, Völk, už citovaný v poznámke pod čiarou 12, bod 7.

20 — Pozri napríklad rozsudky John Deere/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, bod 86, a z 8. júla 1999, Komisia/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Zb. s. I-4125, bod 116.

21 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. októbra 1994, John Deere/Komisia, T-35/92, Zb. s. II-957, bod 51; rozsudky Súdneho dvora z 28. mája 1998, John Deere/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 3, body 88 až 90, a z 2. októbra 2003, Thyssen Stahl/Komisia, C-194/99 P, Zb. s. I-10821, bod 84.

41. Samozrejme, že výmena informácií môže mať nepriaznivé účinky. Vo všeobecnosti závisí rozdiel medzi zákonnou a nezákonnou výmenou informácií od týchto prvkov: 1. charakteru a obsahu vymieňaných informácií (zoskupené alebo rozdrobené) a 2. štruktúry relevantného trhu (oligopolistická alebo rozdrobená). Frekvencia výmeny je tiež dôležitá.

42. Pokiaľ ide o prvý prvok, výmena štatistických alebo historických údajov je vo všeobecnosti menej problematická ako výmena aktuálnych alebo budúcich údajov. Súhrnné údaje o trhu sú v zásade zákonné pod podmienkou, že neumožňujú identifikáciu a zistenie obchodnej stratégie jednotlivého konkurenta. Otázka, či úroveň agregácie umožňuje alebo neumožňuje zistiť stratégie konkurentov, v konečnom dôsledku závisí od počtu konkurentov. V každom prípade je potrebné poznamenať, že každý hospodársky subjekt, ktorý sa zúčastňuje na výmene, musí konať nezávisle a autonómne.

43. Pokiaľ ide o štruktúru trhu, je evidentné, že na oligopolistickom trhu majú podniky väčšiu tendenciu zjednotiť svoje správanie. Výmena informácií teda môže zvyšovať pravdepodobnosť tajnej dohody. Preto sa výmena niektorých informácií považuje za nezákonnú na oligopolistickom trhu alebo aj v prípade, ak predmetný trh nie je oligopolistický, silne orientovaný, avšak nie na skutočne konkurenčnom (rozdrobenom) trhu. [22]

44. V tejto veci sa účastníci konania zaväzujú k výmene informácií o solventnosti dlžníkov.

45. Chcel by som poznamenať, že prakticky v každej krajine existuje určitým spôsobom informačný systém o úveroch, teda register spravovaný verejnou inštitúciou, súkromným subjektom alebo inštitúciou zmiešanej právnej povahy. Takýto register obsahuje negatívne údaje (medzi ktoré patria dlžníci predstavujúci osobitné riziko: neplatiči) a/alebo neutrálne alebo pozitívne údaje (napríklad informácie o úrovni zadlženia všetkých príjemcov úverov). Základným dôvodom krajiny zaviesť alebo podporiť takýto systém je pomôcť predchádzať predlženiu spotrebiteľov, ako aj obmedziť riziká pre veriteľov.

46. Navrhovaný register obsahuje negatívne prvky (ako nedoplatky) a pozitívne prvky (ako aktívne saldo, ručenia, zábezpeky a záruky, lízingové operácie alebo dočasné

22 — Rozsudok z 2. októbra 2003, Thyssen Stahl/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 21, bod 86.

disponovanie s aktívami). Navyše už existuje register informácií spravovaný Bankou Španielska. Zdá sa, že oba registre obsahujú viacmenej rovnaké údaje s výnimkou toho, že navrhovaný register je „on line" registrom (to znamená, že informácie sú prevádzané počítačovou sieťou, teda rýchlejšie) a obsahuje tiež informácie o malých príjemcoch úveru, pretože minimálne prahové hodnoty nie sú stanovené.

47. Na prvý pohľad sa zdá, že dohoda (zavedenie navrhovaného registra) nemá sama osebe za cieľ obmedziť autonómiu správania na trhu tak žiadateľov o úver, ako aj veriteľov. Keďže sa teda nezdá, že by cieľom registra bolo obmedzenie hospodárskej súťaže, musí sa zistiť, či má za následok obmedzenie alebo skresľovanie.

48. Ako bolo uvedené vyššie, výmena informácií na individuálne použitie nie je automaticky činnosťou, ktorá má protisúťažný následok.

49. V tomto kontexte je dôležité zdôrazniť, že totožnosť veriteľa nemusí byť priamo alebo nepriamo odhalená podnikom, ktorý majú do registra prístup, v opačnom prípade by bolo možné zistiť postavenie alebo obchodnú stratégiu konkurentov. Podmienku, ktorú Tribunal de Defensa de la Competencia uložil ASNEF-EQUIFAX, že zabezpečí, aby údaje veriteľa neboli sprístupnené, ASNEF-EQUIFAX prijala.

50. Je tiež dôležité, že systém je otvorený všetkým aktívnym subjektom v tejto oblasti. V opačnom prípade by znevýhodňoval niektorých z nich, pretože by subjekty, ktoré by nemali prístup do registra, mali k dispozícii menej informácií na posúdenie rizika, čo by tiež neuľahčilo vstup nových subjektov na trh. [23]

51. Keďže výmena informácií nemá žiadnu spojitosť s totožnosťou veriteľa a na základe konštatovania, že úverové inštitúcie, ktoré majú prístup do tohto registra, používajú túto informáciu pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia o ich maximálnom podstúpení rizík a v súlade s ich obchodnou politikou, zostáva otvorenou otázkou, či tento druh výmeny informácií môže viesť k ďalším protisúťažným následkom, akým je prijatie kartelového správania.

23 — Zdá sa, že táto požiadavka je splnená. ASNEF-EQUIFAX vo svojich písomných pripomienkach vyhlásila: „Medzi účastníkmi na zavedení tohto registra sa vyskytujú inštitúcie a subjekty finančného sektoru, ktoré majú veľmi odlišnú veľkosť a predmet činnosti...", a „klienti s extrémne odlišným profilom, od bánk a sporiteľní po realitné spoločnosti a požičovne vozidiel a lízingové spoločnosti, od veľkoobchodov po malé prevádzky, atď. ..."

52. Na prvý pohľad sa zdá, že takýto systém nespočíva v stanovení spoločnej výšky úroku alebo v spoločnom vylúčení určitých kategórií klientov. Cieľom systému výmeny informácií o úveroch je obmedziť riziká (riadenie rizík). Súvisí to s nesúrodou povahou informácií, ktoré môžu úverové inštitúcie získať od svojich (potenciálnych) klientov. Takýto systém môže mať pozitívny účinok na riadenie rizík, ktoré sú spojené s touto hospodárskou činnosťou.

53. V tomto kontexte by som chcel zdôrazniť, že judikatúra nezakazuje úplné vylúčenie neistoty, ale iba určitých neistôt, osobitne tej neistoty, ktorá sa týka správania konkurentov na trhu. Predmetná neistota je však neistota týkajúca sa solventnosti klienta.

54. Úverová činnosť spočíva v dočasnom poskytnutí kapitálu tretej osobe za odmenu (úrok). Úrok predovšetkým závisí od rizika spojeného s možnosťou, že si druhá strana náležite nesplní svoje povinnosti. Ako to Komisia poznamenala odkazujúc na ekonomickú teóriu, odmena požadovaná finančnou inštitúciou bude sčasti zložená z poistného proti riziku platobnej neschopnosti. Neexistencia informácií o tomto riziku vyvoláva problém disparity informácií. V takomto prípade je nemožné správne posúdiť riziko, a teda trend je uložiť každému dlžníkovi rovnakú cenu, čo je príliš vysoká cena pre kategóriu dlžníkov, ktorá predstavuje najnižšie riziko platobnej neschopnosti.

55. Pokiaľ si každý subjekt sám určuje politiku, ktorú zamýšľa uskutočňovať na spoločnom trhu, a podmienky, ktoré zamýšľa uplatňovať na svojich klientov, zavedenie registra, akým je register stanovený v prejednávanej veci, nepredstavuje problém z hľadiska práva hospodárskej súťaže.

56. Prípadné problémy týkajúce sa citlivosti osobných údajov možno vyriešiť na základe iných nástrojov, ako sú právne predpisy v oblasti ochrany týchto údajov. Je zrejmé, že treba dotknutým dlžníkom nejakým spôsobom oznámiť, ktoré údaje sa evidujú, a poskytnúť im právo overiť a prípadne opraviť tie údaje, ktoré sa ich týkajú. Zdá sa, že táto skutočnosť je upravená s ohľadom na španielsku právnu úpravu, ktorá sa na to vzťahuje, ako aj s ohľadom na ustanovenie 9 nariadenia o registri.

Druhá prejudiciálna otázka

57. Druhá otázka sa týka toho, či článok 81 ods. 3 ES umožňuje príslušnému orgánu členského štátu, aby schválil dohody o výmene informácií takého typu, ako je predmetná dohoda, z dôvodu, že užívatelia, to znamená klienti finančných inštitúcií, z nich majú výhodu.

58. Hoci už táto otázka bola vyššie implicitne zodpovedaná, v krátkosti sa k nej vrátim.

59. Ako som to uviedol vyššie, od nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 1/2003 majú vnútroštátne súdy a orgány právomoc uplatňovať článok 81 ES v celom jeho rozsahu. Podľa tohto nariadenia sa predchádzajúce rozhodnutie nevyžaduje, ak sa na dohodu vzťahuje článok 81 ods. 1 ES a spĺňa kumulatívne podmienky odseku 3.

60. Viacero členských štátov prijalo svoje vnútroštátne právo o hospodárskej súťaži preto, aby sa vo vnútroštátnom kontexte uplatňoval systém výnimiek. Naopak, iné členské štáty ešte stále majú systém schvaľovania. V každom prípade, keďže sa článok 81 ES uplatňuje aj v prípade súbežného uplatňovania, musí byť dohoda, ktorá spĺňa podmienky odseku 3 uvedeného článku, v plnom rozsahu schválená.

61. Vnútroštátny súd sa osobitne sústreďuje na druhú podmienku článku 81 ods. 3 ES, podľa ktorej musia „užívatelia" získať „primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich".

62. Ako som to už uviedol, presnejší odhad rizík sa môže prejaviť všeobecným znížením nákladov úverových operácií, čo je vo všeobecnosti v prospech spotrebiteľov. Lepšie poznanie rizika sa však môže prejaviť rozlišovaním medzi dobrými dlžníkmi (menšie riziko, a teda nižšie úroky) a zlými dlžníkmi (ktorí platia viac alebo ktorým môže byť poskytnutie úveru zamietnuté).

63. Nie je však nevyhnutné, aby každý jednotlivý spotrebiteľ mal výhodu z tejto praxe. Dôležité je, aby bol celkový vplyv na spotrebiteľov priaznivý.

V — Návrh

64. Na základe uvedených skutočností navrhujem Súdnemu dvoru, aby na prejudiciálne otázky, ktoré položil Tribunal Supremo odpovedal takto:

Článok 81 ods. 1 ES sa má vykladať v tom zmysle, že dohoda medzi finančnými inštitúciami o výmene informácií o solventnosti a platobnej neschopnosti ich klientov, ktorá neumožňuje identifikáciu veriteľa a ktorá stanovuje nediskriminačné podmienky v oblasti vstupu do predmetného systému a jeho používania subjektmi činnými na trhu s úvermi, v zásade nemá za následok obmedzenie hospodárskej súťaže.